

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábolj... Hirdetési díj... Hirdetési díj...

Előfizetési árak: Helyben és postán... Egyes szám 5 kr. Előfizetési helyben: TELESDI K. LAJOS és IGY. CSÁTHY KÁROLYY könyvkereskedésben...

Országos kiállítás és még valami.

(Válasz Sz-f ur cikkére.) (II.) Az, hogy képzett iparosaink legyenek, nemcsak magának az iparosnak, hanem az ország összes lakosságának érdekében áll. Ha tehát egy város, mint például Debreczen, áldoz valamit az iparosokért, azok szellemi és anyagi előhaladásáért (nem akarom itt az „ildomos” szót használni, mint Sz-f ur) azt nem kell mindjárt a városra felírni, minthogy az a közjő érdekében történik, s éppen ezért, nem kell olyangyakra a rovást mutogatni, mert alkalom adtan aztán az iparosok megkísérlenek a gazdákhoz hasonlóan hozott áldozatok mennyiségeivel a város t. ö. összemérni (Szerk.) s akkor az eredmény nagyon tanulságos számokat tüntetne fel. Hanem annyi bizonyos, hogy a tisztelt hatóság köréből nagy előszeretettel hangoztatják az iparosok érdekében hozott anyagi áldozatokat. — Célzzerű volna már megismerni egyszer mik ezek az áldozatok? Felmenti Sz-f ur, hogy a budapesti országos kiállítást itt minálunk is úgy fogták fel, mint országos érdeket, mire meg a debreczeni ember is azt mondta, hogy ezért már mindenkinek áldozni kell, és mégis az történt, hogy nem áldozott senki, csak a város, mert a kiállítás a házi pénztárnak közel 18,000 forint jába került.

Ha a debreczeni ember azt mondta, hogy a budapesti kiállítást mindenkinek áldozni kell, úgy bizonyára ezek az áldozatok kisebb-nagyobb mérvben nem maradtak volna el, ha sor kerül rájuk; igen, de nem volt rá szükség, mert a város — ez elismerésére szolgál — közzétette kimondotta, hogy a debreczeni kiállítási tárgyak összes költségeit viselni fogja, mert a budapesti kiállítást minden első sorban országos érdekként tekintni, másodsorban a városi érdekként tartja, s kiváló súlyt helyez arra, hogy a kiállításon Debreczen úgy legyen képviselve, mint azt hirneve megköveteli, mit a következmény meg is mutatott, hogy Debreczen Budapest után a kiállításon az első helyet foglalta el. — Ezt az eredményt fizette meg a házi pénztár, ezért kellett áldozni, s ezért a k a r t is a város áldozni. Ezért történt az, hogy a szegénynek és gazdagnak kiállított tárgya után felmerült költségek a város által fedeztettek, a mi állítólag közel 18,000 forintba került. Állítólag mondom, mert a vonatkozó számadatokat nem ismerem, noha kétem, miszerint ez összegnek csak felet is az ipari tárgyak kiállítása emésztette fel, s inkább bir valóságoslag azon feltevéssem, hogy ez összegből legfeljebb 6 ezer forint fordítottat az ipari tárgyak kiállítási költségeinek fedezésére. Ha tehát ezen valószínű feltevéssem czafolatra nem talál, ebből világosan következik, hogy Debreczen város gazdasági kiállítása 12 ezer forintba, vagyis kétszer annyiba került, mint az ipari kiállítása. Ha most már figyelembe vesszük, hogy a városunkból felszállított ipari tárgyakkal az országos kiállításon valódi előmest, s így dicsőseget szereztünk városunknak, ellenben — a mint azt Sz-f ur is felmentli — gazdasági kiállításunk a közepesrűség mértékét is alig ütötte meg: akkor bátor vagyok kérdezni, hogy melyik osztály érdemelte meg inkább ez ügyben az anyagi támogatást, az iparos osztályé, mely a hirdett 18 ezer forintnak csak egy harmadát b a n, vagy a gazdákhoz, melyek az összegnek két harmadában osztozott? Nem szemrehányáskepe vettem fel e kérdést, mert hiszen a gazdasági érdekek apolása és előmozdítása éppen annyira közérdek, mint az ipar fejlesztése — hanem csak azért, hogy ezzel a kérdéssel is tisztába jöjünk mar egyszer, s hogy azok is, kik azon tevénytlen voltak, mintha e tekintélyes összeg az iparosoktól adatott volna ki, tudomást vegyének róla, hogy az iparosok felkészülését a 18 ezer forint csak a legkisebb résznek a terne nyoma.

Sz-f ur közleményének tulajdonos részében azt a kérdést tárgyalja, — megvalomint, látszólag kellő sikerrel, — hogy országos kiállítást Debreczenben nem rendezhetünk és főleg nem rendezhetünk 1890-ben; ezen hitet azon feltevése alapítja, hogy az a közérdeklődést, melyet egy országos kiállítás a siker tekintetében okvetlenül megkíván, — felkelti az országban kepesek nem volnának. A kijelentést pedig, minthogy a jelenlegi konstellációk szerint, állandó országos bekere kiállításunk alig van, szintén czelvezettnek tartja. — Conclúsiója tehát az, hogy itt nemcsak erkölcsi, de nagy anyagi vereséggel is lehet szó, s főleg ez utóbbit a házi pénztár rovasára tartomna.

Ez így emondva, nem csudálkozom, ha minden, a város javát szíven viselő egyenben a tartozkodás ezeket kövi fel. Csakhogy nem így áll a dolog! Meg csak megközelítőleg sem áll így! És ebben különbözik a felfogás Sz-f ur felfogásától. Az a negy szaktestület — a mint tudom, mert hiszen a lapokban is közölte volt a kerény — nem azt kéri, hogy a város rendezze a kiállítást, mert ha ezt kerelnézne, magam is, ki pedig csak tavoli szemlelője vagyok az egész dolognak, azt mondanám, hogy az idea meg ideának is merész; — hanem csak jelenti, hogy egy országos kiállításnak társadalmi uton való rendezése iránt részletesen kidolgozott terv és költségvetés birtokában van, keri a várost, hogy ezen vállalkozás kivétel erkölcsi támogatásával és anyagi hozzájárulásával mozdítsa elő. Ezzel nincs egyéb mondván annál, hogy a város nincs es nem is lesz nagyobb összeggel a kiállításban érdekeve, mint a mennyivel esetleg hozzájárul.

Ha tehát a kiállítás sikerül (e feltevéshöz epp annyi jogom van, mint Sz-f urnak ahoz, hogy a kiállítás nem sikerül) a város egy krajczarral nem áldozott többet, mint a mennyivel hozzájárult; s ha a kiállítás nem sikerül, (elvégre ez is megtörténhet, nem leven az intahilitás istem adományával feruhazva) akkor sem lesz a város egy krajczarral sem többet terhelve, mint a mennyivel hozzájárult. Ez természetes is; nem a város rendezven a kiállítást, az eredményt nem vállal es nem vállalhat sem erkölcsi, sem anyagi felelősséget. A kiállítás iránti országos közérdeklődés felköltesének terhe sem fogja a város vállait nyomni, gondoskodni fognak arról azok, kik a vállalat sokoldalú teendőit magukra vállalják.

Mi áll tehát még is utjában annak, hogy a város a kiállításához kért 6000 forintnyi hozzájárulást megadja (a 14 ezer forintot csak deficit esetén fizetne), — az talán, a mit Sz-f ur mond, hogy háborura van kilátásunk? Ez ne aggasszon senkit, először azért, mert ha háboru lesz, az talán csak nem tart 1890-ig? Vagy másodsor tegyük fel, hogy tényleg kitor a háboru. — Hiszen akkor meg nem lesz szükség a városnak egy krajczárjára sem, azon egyszerű oknál fogva pedig, mert nem lesz kiállítás.

Az a körülmény sem jöhet akadályként figyelembe, hogy talán az 1890-ik év közel esik a budapesti kiállítás idejéhez, — mert nem arról van szó, hogy alkalmas e a kiállítás megtartására a most csak tervezett, azonban egy vagy két évvel el is halasztható idő, hanem a tekintetes tanács előtt csak arról lehet szó, vajjon az az ügy, az az eszme, melyhez a város erkölcsi és anyagi támogatását kerik, a közjő, speciálisan a város közönségének java érdekében olyan-e, mely a hárság erkölcsi és anyagi támogatását megérdemli? Csak is erről lehet szó. — Igen — vagy nem.

Ezt tevesztette szem elől az az értekezlet, melynek tanácskozása e közleményekre alkalmas adott, s ezt tevesztik szem elől mindazok, kik e tervezett kiállításból azon e városra es lakosságára közvetve es közvetlenül haramio jelentékeny es ki sem számítható tetemes hasznót es egyéb kozgazdasági üdvös eredményeket teljesen figyelem kívül hagyva — egyenül a deficit, meg pedig a házi pénztárt terheio deficit remevel magukat is jeszitgeik s az ügy kedvező eselyeitől másokat is endegitenek.

S a midőn a vitát ez ügy felett a magam részéről ezennel befejeztetnek nyilvánítom, azt hiszem, hogy közleményem tartalmából ezuttal sem fog senki elhogyliságot kimagyarázni, valamint készséggel ismerem el, hogy Sz-f ur fentebb idézett cikkei tárgyilagosaok voltak, s egyes fereertett, sőt nehezített kifejezések rectifikálására alkalmasul szölgáltak. — Torvényjavaslat a kisegítő bírákról. Fabiny igazságügyminiszter a budapesti királyi telió-táblánál alkalmazandó kisegítő bírákrol törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőháznak. A törvényjavaslat 1. szakasza felhatalmazást ad az igazságügyminiszternek, hogy az telió-táblánál felszaporodott hátralek leltolgozására, a kir. törvényszékek bíráit 1890. vegeig alkalmazhassa, de nem az illetők akaratára. A 2. szakasz szerint a budapesti bírák evi 400, a vidéki törvényszékektől beírvanuk pedig evi 500 frt potlekan — részesthnek, ez utóbbitnak ezenfelül 200 frt atkotozódási atalany is jár. A behívott bírák a 3. szakasz értelmében évenként csak hat heti számdere tarthatnak igényt. A 4. szakasz megállapítja, hogy a kisegítő bírák potlekanuk fedezesere 1888. evre potitel nyitattik. Végül az 5. szakasz szerint a törvény, kihirdetése után, azonnal hatályba lép es végrehajtásával az igazságügyminiszter bizatik meg.

Engedmenyek Magyarországnak. Szívósan, szinte macacsul tolynak Bécsben a tárgyalások az osztrák-magyar Lloyd-társasággal.

Már csak az évi segélyösszegére nézve van nezetkülönbség s talán ezt is kiegyenlített végre. Az új szerződés többféle engedményt tartalmaz Magyarország javára. Ki van kövte, hogy Trieszt es Fiume egyforma bánásmódban részesítendők s a kedvezmények, melyeket e tengeri hajózási társulat Trieszt-ek nyújt, Fiumére nézve is érvényesek. A társulat igazgató tanácsába az osztrák kormány is, a magyar is egy egy tagot nevez ki s a társulat köteles tisztviselői kinevezésénél arányosan számba venni a magyar illetőségeket is; közsézsükségletének egy részét, tizezer tonná, magyarországi bányából tartozik fedezni. Fiumében az eddigi ügynökség helyett igazgatóság lesz, a magyar forgalmat illető szentes hatáskörrel, a minék a magyar kereskedelem ketségkivül jó hatását fogja érezni.

— Ártatlanság. Duna-Szerdahelyről azt írtak egy könyvomatú politikai lapnak, hogy a vesztegetések miatt folyó erélyes vizsgálat eredménye egy nagy meglepetés. Az sült ki, hogy a Krausz Lajos es pártjabeliek olyan ártatlanok a dologban, mint a ma született gyermekek. Szabó Lajos es társai az oka mindennek. A könyvomatú ezt a hírt kinyomatta, a mi nem baj neki, — írja egy fővárosi lap — mert hát ő nem a közönség, hanem a lapok lapja. Nyomatott lapok is közlik azonban a hírt, s ezek már valószínűleg jártak a dunaszerdahelyi kerületben, hol tisztában lehetnek a dologgal. Egyébiránt várhatjuk a hírfolytatást, hogy t. i. ez a kerület általában csillog a tisztaságtól mint a havasi tó s partján Krausz Lajos mint az ártatlanság fehér liloma tündököl. Dehogy ad ő ki egy fillért is! Tan nincs is neki, sőt szükség sincs alkotmányos kiadásokra! Beleszeretett a jó magyar nép az ő államférfiúságába, komoly magatartásába, nagy ékesszólásába. Azért kapta meg a többséget mindjárt az első szavazáskor. Személyiségének várásával egy meg babonázta azt az áldozatkész népet, hogy az véret es vagyonát adná érte. Teljességgel nem leszünk meglepve, ha ma vagy holnap ezt írják Dunaszerdahelyről. Hisz ez a nagy fordulatok, kiszámíthatatlanságok es meglepetések kerülete.

— A botjár kérdésben — írja a „P. N.” — pillanatnyi csőnd állott be s ez úgy tűnik fel, mintha az ősszhang a nagyhatalmak ellentétes felfogásai közt létrehozható lenne. Gróf Kálnoky külügyminiszternek két napi budapesti tartózkodása alatt a politikai körökből többen találkoztak a külügyminiszterrel s nyilatkozataiból azt a benyomást merítették, hogy nagyobb diplomáciai kontroverziákra vagy bonvadalmakra a közel jövőben nincsenek elkészülve. S úgy látszik, nemcsak a mi, hanem más államok diplomáciai körében is, most ismét az a nezet kezd lábra kapni, hogy a válság magya nem Bulgáriában rejlik: hanem rejlik egyrésztől Oroszország pénzügyi bajában, melyek Oroszországot esetleg egy épp oly megmondolat an, mint kétségbeesett lépésre kényszeríthetik; s rejlik másrésztől abban az engesztelhetetlen gyűlöletben, melyet az orosz politikai s katonai körök Németország ellen táplálnak s növelnek. — A mi a Balkán félszigetet illeti, innen a vész csak oly meglepetések alakjában jöhetne, melyek a nagyhatalmakat új állásfoglalásokba

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Vasember. (Mutatvány Csiky Gergely pályanyer es szomorujátékából, mely színházunkban előadásra kerül pénteken) I. felvonás. HETEDIK JELENET. (Andor. Edith.) EDITH. Bocsnát, azt hívém, atyám van itt. ANDOR. Nem régen távozott, ha jól tudom, A kertbe. EDITH. Kösönöm... Fölkeresem. (Az ajtó felé indul.) ANDOR. (eléje áll.) Ne távozzék azonnal, egy rövid Perczet, csak egy szót engedjen nekem. EDITH. Nem, nem, ne szóljon! ANDOR. Mért e rémület? Nem tudja még, mit mondok. EDITH. Nem tudom? Oh ettől féltém, ezt kerültem én... EDITH. Edith, ha jól értem —

EDITH. Bocsnáson el! ANDOR. Megérte hát... a néma vallomás. Eleg volt, nincs szükség szavakra többé... In látja, nyelvem nem fog aradó Beszédbe, egyet mond csak, egyet esd: Nezzem szemembe s higgye el, a mit Ott olvasott, megértett: higgye el, Igaz, örök, változhatatlan az, A mit lát; higgye el hogy szeretem. EDITH. Miért szolt, oh miért szolt? Ha én Megértém némaságát: nem tudott Engem szavak nélkül megérteni? Ha én szememben, arcvonásain Eiolvasám a néma vallomást, Miért nem érti ön meg válaszó? Azt sem tudom, mit mondok... elragad A keserűség, es megérthetem Szívét... Nem akarom megsérteni... Nem gunnyal utasítom vissza, nem, Ne higgye... Arra kérem csak, feledje A mit mondott, mint én is feledtem... Aztán váljunk el, mint a kik sokha Nem látuk egymást... Látom, mit akar... Ne szóljon... Nem hallom meg több szavát. ANDOR. Ne szóljak, azt kívánja! Nem tudom Szavát fogadni... Hallgasson reám! Azt mondom: szeretem, mindig csak azt, S csak egy váaszt kívánok: szeret-e?

Közel hoz, földet éggel összeköt, S külön világunk közt is, bizonynyal Utat nyit bármely mely örvény fölött. Azt mondtam: szeretem; azt kérdezem S csak arra válaszoljon: szeret-e? EDITH. Nem felelek, nem akarok felelni, Közöttünk ily kérdésnek nincs helye. En gyűlölem, mi ön körülvesz, Irtozom attól, a mit nagyra tart, Mi dolga volna itt a szerelemnek? Ily fojtó légben, ily zord ég alatt Csak hervadásra szánt virág fakadhat... ANDOR. Edith! az égre! mily sötét szavak! EDITH. Igaz...! mért kényszerített? Többet is Mondtam, mint kellett volna... Hagyjon el... Azt sem tudom, mit mondok... elragad A keserűség, es megérthetem Szívét... Nem akarom megsérteni... Nem gunnyal utasítom vissza, nem, Ne higgye... Arra kérem csak, feledje A mit mondott, mint én is feledtem... Aztán váljunk el, mint a kik sokha Nem látuk egymást... Látom, mit akar... Ne szóljon... Nem hallom meg több szavát. ANDOR. Ne szóljak, azt kívánja! Nem tudom Szavát fogadni... Hallgasson reám! Azt mondom: szeretem, mindig csak azt, S csak egy váaszt kívánok: szeret-e?

Ha úgy szeret, miként én szeretem, Könnyű pehely lesz minden gát, a mit Legyőzhetetlennek lát most szeme. Ezt, ezt az egyet nézze, semmi más! En nem kérdeztem, mily világban el, Mily eszményt tisztel, mit gyűlöl, szeret, Miből áll büszkesége, kedvtelése: En egyedül csak ön láttam, szerettem... Kövesse példamát, nézzem csak engem S ne azt, a mi körülvesz... Oh szeret, Szeret! nyelvénél őszintébb szeme... Legyen enyém, örökre az enyém, S erős karom épp úgy meg fogja védni Az én világom gyűlölségétől, mint Saját világától megváltani, EDITH. Megváltani? Mitől? Ki mondja, hogy En megváltásra szorultam? Ez egy szó Meggyőzött ujra, hogy mi távolabb Vagyunk egymástól, mint két oly rajongó, Kik mindketten külön bálványt imádnak S máglyára vinnék egymást hitökért... Megváltani...! Talán föl is emelné... Ha ön nem is, de apja bizonyára Így értené... Nem, Andor, büszkeségem Nem olyan olcsó még, hogy udvaronczul Szegődjék az aranygögrönja mellé... Feledjük el, mit mondott... Isten önnel! (Gyorsan el.)

* A függetlenség köréből. A debr. „függetlenség kör” folyó hó 11-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a kör helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre az érdekelt tagok lapok után hivatalnak meg. Targyai lesznek: I. A felöltévről szóló évi jelentés, II. A kiküldött bizottságok jelentései III Tiszviselők választása. Az elnök s e g.

* Az ibolyák hónapja. A kalendárium-csináló urak egész komolyan állítják, hogy e hó 20-án esti 5 óra 20 perczer — se előbb, se később, bevonul a fényes, szép tavasz. — Higye, a ki akarja, mert bizony sokkal inkább lehetne elhinni, hogy a tél közében alunk „Brr!” — ez volt ma a jelszó. Nem csoda. A hideg 8-10 fok közt változott s egész nap csipős, hideg szél fujt, pirosra festve az orrokat és füleket. — Sőt az éjjel hó is esett, a minék a hölgyek kétségkívül megörültek, mert azt tartják, hogy a márciusi hó valóságos szépítő szer, mely szép arcz bört csinál.

* Felolvasó estély. A kereskedő ifjak „önképző egyesületében” e héten csütörtökön este 8 órakor S z o j k a Gyula kereskedelmi akadémiái tanár tart érdekes felolvasást, „Üzleti hirdetés és üzleti reklám” című dolgozatából. Ez érdekes felolvasó estélyre az egyesület tagjai és rendjeik ezennel meghívattak. A választmány.

* Német nota — a debreczeni színházban. A mint már írtuk, a legmagyarabb alföldi város egyik primadonnája azt a szabadságot veszi magának, hogy a „S u h a n c z”-ba, a szerző Konti urnak, a magyarosított missiójára oly sokat adó népszínház karmesterének hozzájárulása nélkül, egy hosszabb német nyelvű kuplét szövege s azt valóságos Blau-Katzbeli sikkkel és hűséggel jodlirozza el. Az e tárgyban talált felfedezésünk általános helyesléssel találkozott; a mi a nem teljesen magyar ajkú főváros színházában nem szabad, mért túrje el azt éppen a magyar-puritán Debreczen? Kivéve persze azon elemeket, a melyek az orfeumi művészetet élvezni tudják terített asztal nélkül is. Ugy haljuk, hogy B o c z k ó Sámuel főkapitány ur — ösmert jó izelenek engedve — szokott erélyel magá is megteszi lépéseit ezen egy a magyarosság szempontjából, mint egyéb erkölcsi tekintetekből is megrovaszt érdemlő színpadi heccz megszüntetésére. Helyes, mert ha nines resen a színházi bizottság, legyen resen a rendőrség, mert nem is járt az tul Debreczenen, a ki azt hiszi, hogy az élet-halál küzdelmet vivő magyar Geniust ilymódon máshol is büntetlenül szabad bantalmazni! — Valóságos káromkodás ez a művészet templomában. Éppen a buzgó lutheránus főkapitány urnak fájhatott, mikor a helybeli ev. egyházat hazafiatalussággal vádolták, a mért német ajkú hiveinek egytelenelegy izben evenként nemetül szölgáltatják ki az urvacsorát. Egy helybeli zsidó rabbi — es méltán — csaknem állását veszíté, mert német e t ű l funkcionál. Nos, ha Debreczenben nem szabad nemetül imádkozni, mert legyen szabad nemetül — k á r o m k o d n i? — A visszatetszes különben az operette tegnapelőtti előadásban már hatalmas pizszegesen nyilvánult s igen orvendenek, ha a magyar közönség ervenyt tudna szerezni tiltakozásnak. Másrésztől azt haljuk, hogy, a mit igen, igen sajnálnánk, mások viszont a német kuple mellett fognak timentni és igyekezni fognak a német gajdolás többszörös megurazására. A kellemetlen affairen azonban ugy lehetne segíteni, ha az énekesnő — kinek a darabban van elég másnémet alkalmá is a siker eléresére — belátja tévedését és maga h a y n á k i e z t a b e t e t e t s h e l y e t t e b e v e n n e k a z i n d o k o l a t l a n u i k i h a g y o t t p o l i c z á j - k u p l e t.

* Temetés M. Kóssa Albertet, a magyar francia biztosító társaság elhunyt vezetőkárát, tegnap d. u. 4 órakor temették el nagy részvét mellett. A koporsóra több szép koszoru volt téve, köztük a gyszaló család s a biztosító intézet koszoru. A hazán ut. Könyves Tóth Kálmán ref. lelkész ur tartott megható imát, mely a hirneves egyházi szónoknak legszebb alkotásai közé helyezhető. Azután megindult a hosszú gyászmenet a czepléd-utczai temető felé, hol a feledhetetlen halott hült tetemei átadattak az örök nyugalomnak. Béke poraira, áldás emlékére!

* Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester hétfőn d. e. audenzian volt a királynál, hogy legújabb kitüntetését ő felségének megköszönje. A polgármester ur — ki, mint rendesen, ezuttal is a „Nemzeti színloda”-ban szállt meg, fekete dísz-magyarban jelent meg ő felsége előtt, ki ezuttal elállt a szokott kihallgatási chablonoktól — és ugy Debreczen városáról, mint a polgármester ur érdemeiről igen elismerőleg nyilatkozott. A polgármester ur penteken érkezik vissza Debreczenbe s a mint értesülünk — itthon több testület fog tisztelni „Debreczen Periklesénél.”

* A debr. termény- és áruaktár 1888. febr. havi kimutatása: készlet február 1-én 45,371 métermáza, 266,200 fnt biztosítási ér-

tékben — Beraktározás február hóban 1259 métermáza 13,400 fnt biztosítási értékben. Összesen — 46,630 métermáza 279,600 fnt biztosítási értékben. — Kiraktározás február hóban 11,063 métermáza 66,290 fnt biztosítási értékben. Készlet március 1-én 35,567 métermáza 213,310 fnt biztosítási értékben. * Eljegyzés Boer Sándor városunk előkelő társaságában előző évi ösmert huszár főhadnagy és szatmár megyei földbirtokos, eljegyezte Kállay Andrást szabolcsmegyei földbirtokos bájos leányát: Sarolta kisasszonyt.

* Helyreigazítás. A „Debreczen” hétfői és keddi számában, a ref. egyház vasárnapi közgyűléséről szóló tudósításokban, oly adatak foglaltatnak, melyek részben helyreigazításra szorultak. Mielőtt e helyreigazítást megtennők, kijelentjük, hogy e tudósítások nem a szerkesztőség tagjainak tollából eredtek. A hétfői tudósítás vonatkozólag azon helyreigazítást kell tennünk, — hogy a közgyűlés köszönetét szavazott Kövesdy Jánosnak, hogy az új templom tornyába több mint 6000 ftrért negy harangot készíttetett s örömmel értesült arról, a mit Kövesdy János a kiküldött előtt egyháznak szegény arvai segélyezését illetőleg a jövőre nézve hangsúlyozott. A keddi számban pedig folytatatosan az állítatik, hogy „ismét Geressi Kálmán tanár lett az ösztöndíj osztó bizottság elnöke, mi igen eleuk szovalásra adott alkalmat mert a határozat szerint ezen tisztséget minden évben más egyének kell viselni.” A mint itt mondván van, az nem felel meg a valóságnak. Az ösztöndíj osztó bizottság elnökei ugyanis mindenkor az egyházi elnökség. Geressi K. ur csak alapítványi felügyelője a — Klobusiczky-Pallay és Pallay alapítványra felvett tanulóknak s e minőségéről is csak annyiban volt szó, hogy mivel a Klobusiczky-Pallay alapítványra vonatkozó alapító level 10-ik pontja szerint a felügyelő évenként a presbyterium által választandó, az ösztöndíj osztó bizottság ismételve őt ajánlotta a felügyelőre, a mire meg is lett választva. Más dolog az, a mire felszólalás történt.

* Az Ermellőkről. Székelyhídon a márcz. 15-ik ünnepélyt rendező 60-as bizottság elhatározta, hogy márcz. 15 két minél ünnepesebbé teszi, isteni-tisztelettel és dalaráddal köti össze. Ezenkívül társas vacsorát tart. Kassay Ignác reggel a templomban imát, Molnar Janos ur este a banketten alkalmi szonoklatot tart. Az ünnepély dísznek emelesere a városi előjáróság, az ipartestület, kaszinó, polgári olvasókör, tüzoltó-egylet, a városházától ünnepi menetben vonulnak a templomba. Nehogy felekezeti latszások az ünnep, mely minden magyar ünnepe, meghivatnak a rom. kath. a görög keleti e. y. h. z. felkeszei, előjárói, s általában a más vallásos levők. Diószeg város polgárai is rendkívüli ünnepélyességgel tartják meg e napot. A programm ez: 7 órakor három ágyúüvés. 8 órakor gyülekezés a városházánál, 9 óra kor az előjárók, testületek, egyesületek felvonulása a templomterre, 9 órakor pontban a hazaadó isteni tisztelet a ref. nagy templomban. Isteni tisztelet kezdetén és vegezevel a dalárda énekel. Este a városház termeiben: — 8 órakor a „Szózat”, e nekik az ünnepi közönség. Alkalmi szonoklat, tartja Molnar János ur Hymnus, e nekik az ünnepi közönség. Társas vacsora, időközönként a dalárda énekel.

* Hol nőülnek legjobban? Magyarországon és Szászországban. A statisztika adatai szerint ugyanis 1873—1886. években ezer ember közül Magyarországon 20-an, Szászországban 18-an nőültek. Aztan következik Poroszország 16 házassággal; Ausztria, Angolország, Dania, Olaszország, Franciaország, Hollandia és Bajorország 15 házassággal ezer közül sat. A sorban a legutolsó a gazdasági és szociális nyomorúság által sújtott Irland, hol egy évben sem eri el az aranyzám a tizet, hanem 7 és 9 közt ingadozik. Az 1873—1874-ik években Franciaországban és Németországban rendkívül sok házasságot kötöttek. Ez a német-francia háború kitályása volt, mely sok házasságot felebotott, sokat elhalasztott és soknak megköteset sietteté. Figyelemre méltó hogy 1877 óta a házasságok száma Franciaországban ugyszóval változatlan maradt.

* A debreczeni jogászok közgyűlése. A debreczeni jogászok, — mint említettük, — vasárnap tartotta évi tisztújító közgyűlést, a tagok közepes számu részvete mellett Toby István alelnök elnökléte alatt. Az elmöki jelentés szerint a mult év folyamában tartott egy rendes közgyűlés és hét választmányi ülés. A bevétel volt 183 fnt. 99 kr., a kiadás 908 fnt. 49 kr, s így a pentármaradvány tesz 275 fnt. Végül a jelentés reményet fejezi ki, hogy a kör jövőben teljes virágzásnak fog indulni s eljön az idő, melyben tudományos czejjai is valószínű fognak. A jelentés tudomásul vétetett. — Az 1888 évi költségvetés 2915 fnt. bevéndeget és 1267 fnt. kiadást alapít meg. — Majd felolvasott s tudomásul vette a tisztviselők egyesülete igazgatóságának átirata, melyben értesíti a kört, hogy a helyiség közös berlesét a maga részéről f. évi május 1-től fogva megszüntetni kívánja. Utolsó volt a tárgyszorozatban a tisztújítás, melynek eredményét már közöltük.

* Mennyit ó a nap márczibusban. A f. hó 1-én a nap 6 óra 43 perczer kelt és 5 óra 42 perczer nyugodott, a ho utolsó napján pedig 5 óra 44 perczer fog kelni és 6 óra 26 perczer fog nyugodni. A nappal hossza tehát márczibus hó folyamán 1 óra 44 perczerrel fog nőni. A tavasz 20-án esti 5 óra

10 perczer fog beköszöntené a kalendárium szerint. A hold fényváltozásai márczibusban ezek lesznek: utolsó negyed 5-én, 4 óra 42 perczer reggel; újhold 12-én, 5 óra 37 perczer este; holdtölte 27-én, 11 óra 23 perczer este. A hold 16-án lesz a földtávolban és 28-án ejtekor földközéleben. A holdgök járásáról semmi különös nem emít a naptár. Herschel csillagász jóslása szerint az időjárás 5 től 12-ig hűvös, szeles lesz 12-től 20-ig folyvást hideg marad 20 től 27-ig ismét szeles és hűs lesz, 27 en végre kiderül és szép napok következnek.

* Piaczi árak 1888. márczibus hó 6 án megtartott betivásárról.

1 Mm Buza	6.60—6.50—6.40
1 Kétszeres	5.50—5.40—5.30
1 Róz	4.70—4.60—4.50
1 Arpa	4.30—4.20—4.10
1 Zab	5.00—4.80—4.60
1 Tengeri	5.40—5.30—5.20
1 Köles	6.50—6.25—6.00
1 Zsák Burgonya	1.80—
100 Szalonna	55.00—54.00 53.00
100 Háj	55.00—54.00 53.00

* Nyilatkozat. Vettük a következő nyilatkozatot: I. A Lehoczky Béla és Pallai Vincze urak között felmerő becsületbeli ügy, közbjöttünkkel lovagias uton elintéztetett Debreczen, 1888. márcz. 7. — Fráter Akos, Zankó Béla, Darvassy Ferencz, Becker Miklós.

II. Alulírottak tanúsítjuk, miszerint Lehoczky Béla ur előtűnik mai napon kijelentette, hogy azon állítás, mintha Pallai Vincze ur a köztűnik felmerő becsületbeli ügyben becsületot kert volna, teljesen alaptalan s becsületzavara fogadt, hogy ezen értelemben senkinek sem nyilatkozott. Debreczen, 1888. márcz. 7. — Darvassy Ferencz, Becker Miklós.

* Husarak megállapitva s bejelentve 1888. évi márcz. 7-től 14-ig. 30 kr. Erdei Jánosnál morgó-utca 587. sz. alatt. 32 kr Kolb Jakabnál pétéria utca 687. sz. alatt. 36 kr Erdei Ferencznel csapó-utca 241. sz. bárány-utca 2284. sz., varga-utca 2238. sz. a. pia-utca 970. szám a. — Rácz Lajosnál liba-utca 2061 sz. a. — Balogh Janosnál csapó-utca 471. szám alatt. — 38 kr. Rácz Györgynél Czegléd utca 2599. sz. a., csapó-utca 10. sz. a. rózsater 10. sz. a., 44 kr. két izraelita szekében a piacon. — Minden többi bejelentett 26 méz-szárzekben pedig 40 kr. — Jegyzet: Magyar Gábor három szekében 1 kiló hos nyomtaték nélkül 8 krral drágább.

* A varmegyeről. Hajduvármegye közgazgatási bizottsága hétfőn, f. hó 12 en tartja rendes havi ülését. Targy: folyó ügyek.

* Katona lovak. A nagy kir. 2-ik honvedhuszár ezred pótlóvázó bizottsága, f. 1888 évi ápril hó 23 és 24-ik napján Debreczenben pótlóvázó fog vásárolni közvetlen a tenyész-tűtől. — A bevásárlandó lovak életkora 5 évtől 8 évig. — 4 1/2 éves lovak csak akkor vétetnek meg, ha jól ki vannak fejlődve, — a legkisebb magasság 158 centiméter, a legnagyobb pedig 166 centiméter. A feltételeknek megfelelő s eladásra szánt lovak a lóvásártérre vezetendők elő.

* Tűz volt ma éjjel — az éjjeli órákban — a czepléd utczai városrészen, a temető-utczán. Egy istálló gyuladt ki, a tüzet azonban csakhamar fo alították.

* Színház. Tegnap üres ház előtt adattott Sardounek „O d e t t e” című 4 felvonásos drámája. Ugy látszik, hogy közönségünket az idén egészen elriasztották a drámai előadások látogatásától. A tegnapi szereplők közt első sorban a nők érdemelnek említést. B e k e s s y R ó z s a (Berangere) igen kedves naív lányka, E i l l i n g e r H o n a (Juliette) pedig igen kedves menyecske volt; M e d g y a s z a y E v e l i n (Odette) több szép drámai jelenetet produkált egyik legszebb jelenete volt az, midőn leányától bucsuzik. L a s z i n é (Barone) mint mindig, ugy most is kitűnő alakítást nyújtott. A férfiak közül kiváltak: M a n d o k i (Clermont Latour gróf), H a l m a i (Philippe de la Hoch) és Z i l a i (Bechamel). — Ma „R i p - r i p” operette adatik M a r g ó C z e l i a jutalom játékára, holnap a „S u h a n c z”-ot veszik elő, penteken pedig a „V a s e m b e r” premierje lesz. M e d g y a s z a y E v e l i n színtársulatunk buzgó heroínájának jutalomjátéka hétfőn lesz, a Sardou „Haza” című drámájában. Erre még visszatérünk. — H a l m a i n é bucsufelépité f. hó 20-án lesz. A művésznő ezuttal a „Nebántsvirág”-ban szándékozik elbucsuzni a d t a n n y i r a s z e r e t ő debreczeni publikumtól. Választása — melyet számos tisztelőjének felhívására tett — új érdeket kölcsönöz az ösmert bohózatnak. Dicsereit elmitjük fel ez uttal Halmainé szeretetreméltó pályatársát, V. M a r g ó C z e l i e t, mint a ki egy valódi tehetséghez illő önbizalommal és dicseretes collegiális szivességgel mondott le egy estére ezen nálunk eddig legjobb szerepéről. — A művésztől Verő György főrendező visszalépvén, ezt Valentin igazgató maga vette által s oldalán Verő György és több színtársulati tag végzi a művezetés és a rendezés teendőit. E változás a színháznak csak előnyére válhat.

* Nyilvános köszönet. Mindazon rokonok, barátok és jó ismerősök, valamint a nagy közönség tagjai, kik korán elhunyt kis leányom vigasztalás-tételén megjelenni sziveskedtek, s ez által bánatunkon enyhíteni törekedtek: fogadják e helyen is forró köszönetem nyilvánítását. Debr. 1888. márcz. 7. én. S i m o n I s t v á n.

* Halálozás. Skribay Ferencz, segéd kántor a helybeli rom. kath. egyháznál, igen törekvő s szép reményű ifju, tegnap meghalt. Béke poraira!

* Minden nőnek a legmeloeggebben ajánlva Sidzina (Galicia, u. p. Jordanór). Feleségem majd egész öt évig szenvedett gyomorbojokban, székrekedésben, étvágya is teljesen elveszett, pedig ugyan csak szedte a Morison és Psehofer-fele labdacsokat. — végre is Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsainak használata után nyerte vissza egészségét s elvesztett étvágyát. Fogadja ezért legszivesebb köszönetem! Wiats Lajos, népiszkolai főtanító. Aláírásom valódiságul szolgáljon e hivatalos iskolai pecsét. (P. H.) Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsai a gyógyszerárakban egy dobozzal 70 kr. kaphatók figyelnél kell a rajta levő fehér keresztre vörös mezőben, s Brandt R. névaláírására

Hazánk s a külföld.

— Egy régi történet. Somssich Pál édes atyjáról, az egykori szabadelvű somogyi követ: S o m s s i c h Miklósról beszélük, hogy élete vége felé világtalanná lett. Mikor már érezte, hogy a baj napról-napra jobban sújtja, elhatározta, hogy elmegy a legkötűnőbb szemorvoshoz, megtudni az igazat. — Nem külön ment, nem is jelenté be magát, hanem beállt névtelenül az ingyen gyógyítottak sorába. Mikor rá került a sor: az orvos tüzetesen, lelkiismeretesen megvizsgálta. „Lehet-e rajta segíteni még? kérde az öreg ur. Az orvos nem akarta egy ridég szóval lesújtani, hanem nyájasan mondá neki: „Hát bizony öreg ur, látunk már ezzel eleget!” Az agg ember megfordult s távozott. Az orvos megszólította: „Kérem nevért, hadd írjam föl!” — „Somssich Miklós.” „Ej meletóságos uram, — mondá ekkor az orvos, nézzük meg még egyszer azt a szemet, hát ha akad valami orvos-ság!” „Sohase bántuk, felelte nyugodtan az agg ember; azt én tudtam hogy lesz orvos-ság, mihelyt előre megmondom: ki vagyok. De én az igazat akartam megtudni.” Már tudom. „Látunk már ezzel eleget!” S elment haza Sárdra.

Muzsák.

— Rövíd hírek. Zsebbevaló orosz nyelv tanra hirdetélt előzetest Szabó Endre A vastag kötetű könyv előfűzetési ára 2 fnt s a pénzek a „Pallas” könyvkiadó hivatalába küldendő. A k o l o z s v á r i a t h l e t i k a i k l u b második évkönyve, élen. b. Jósika Lajos elnök beszédevel. — Ki a valódi gentleman? — czímen megjelent ára 1 fnt 30 kr. — Erdélyi részli irodalmi társaság alakult Kolozsvárott, Bánffy György elnökléte alatt. Az alapszabályok kidolgozására bizottságot küldtek ki. Színtársulatot keresnek Jászberénybe 10—12 előadásra, biztos berlettel. — S a r a h Bernhardt az ószön Európá nagyobb városáiban készül vendégszerepléni. Budapestén is felszándékozik lépni.

Debr. Színház.

Holnap csütörtökön, 1888. márczibus hó 8 án, negyedszer:

A SUHANCZ.

Operette 3 felvonásban. Kontriól. Felelős szerkesztő Gaspár Imre. Kiadó Kutasi Imre.

Legújabb társasági RUHA-KELTMEK feltehető olcsó árak mellett kaphatók BOSZNYAI J. özégénél.

MATTONI-FÉLE GLESSHÜBLER legjobban asztali- és Udító Itál, kitűnő hatásának bizonyított köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurtnál. Mattoni Henrik, Karlshad és Budapest.

